

дрібні та густі зуби, трохи пожовклі від старости. Коли до неї спровадили ся дівчата, вона мала вже для них виписаний порядок дневний на стінї і заповіла їм, що від сього не можна на волосок відступити.

— Можете, мої панночки, бавити ся, бігати скільки ваша воля (ось який великий город перед домом і подвірє), та всьо в своїм часї.

Дівчата не могли з початку вложити ся до того. Особливо жива Марійка вважала себе з початку нещасливою невільницею, та по тижні вже привикла.

Зараз першого дня привів о. Григорій з собою Копача і познакомив його з панею Скурскою і дочкою.

— Се твій учитель, пан Копач.. Надіюсь, що буде з тебе задоволений, бо я мусїв би гнївати ся. Сей рік треба тобі добре присїсти, коли хочеш справді за рік бути в семінарії.

Марійка не відповіла нічого. Вона дивила ся вовком на Копача, він їй не подобав ся. Перше вражінє було некорисне. Бо справді Копач належав до тих людей, які на перший погляд не можуть дівчата подобати ся. Був се плечистий мушина, сильно зложений, більше низького, чим середнього росту. Лице звичайне, поважне, троха хмураве, чорне волосє низько стриженеросло геть на чоло. Такі люди заздалегідь квалїфікують ся на старих парубків, бо у панночок не здобудуть симпатії. До того ще Копач не вмїв ані танцювати, ані співати. Від разу можна було пізнати, що Бог дав йому ноги лише на те, аби ними ходив. Копачеві треба було пригланути ся ближше, щоб пізнати і полюбити його. Його ясні, виразні очі вмїли заглянути на сам спід душі; його поглядови годї було оперти ся. При тім той погляд був такий щирий, сердечний, немов говорив, що ті очі ніколи не зрадять. Правильно закроєні і троха стиснені уста показували енергію. Цїле лице було серйозне, як у людей, що вважають житє боротьбою, що не одно вибороли собі в сьвітї і не ходили по рожах.

Марійка поглянула на Копача і подумала собі: "Овва, який поважний, немов наш Олесь, що від своєї залїзної Павці набрав ся до тої поваги. Може й він має яку таку поважну Павцю, як моя братова."

— Менї здаєть ся, отче, — каже весело Копач, — що анна Марійка сама знає, що з таким вступним іспитом не вистає. Особливо Русинка мусить стояти сильно на ногах.